

[Elisabeth Bruun Olesen]

de. Fra marts 1982 til marts 1983 steg den 14 pct. mod mændenes 4 pct.; fra oktober 1982 til oktober 1983 steg den 17 pct. mod mændenes ene procent; og i oktober 1983 var den gennemsnitlige registrerede kvindearbejdsløshed 147.000, 12,8 pct., mod mændenes 130.100, 8,8 pct. Samtidig har regeringen jo en erklæret målsætning om, at antallet af offentligt ansatte skal bringes ned. Resultatet bliver, at endnu flere kvinder kastes ud i arbejdsløshed, for det er nemlig kvindearbejdspladser, der bliver udraderet, når sparekniven svinges inden for de sociale, sundhedsmæssige og uddannelsesmæssige områder. Inden for sundhedsvæsenet f.eks. er der 88 pct. kvinder. Der ligger en klar strategi bagved. Det er ikke kun et spørgsmål om besparelser. Forskellen mellem løn og understøttelse inden for disse kvindeområder er jo ikke så stor. Nej, det er en klar strategi gående ud på at smide marginalgrupperne på arbejdsmarkedet – indvandrerne, de unge og kvinderne – ud af arbejdsmarkedet og ud af dagpengesystemet og på den måde svække arbejderklassens og fagbevægelsens magt.

Den samme tankegang lå bag planerne om at gøre jobtilbud nummer 2 afhængigt af, at den arbejdsløse selv havde fundet sig 13 ugers arbejde på normale løn- og ansættelsesvilkår efter nummer 1. Igen en plan, der ville ramme kvinderne hårdest, fordi der er flest langtidsarbejdsløse kvinder. Her vil jeg godt spørge regeringen, om man definitivt har opgivet de planer.

Jeg vil tillade mig at komme med et citat fra nogle kvinder, der har gået på daghøjskolen i Århus:

»Vi har fået troen på os selv tilbage, fået selvtillid, så vi er bedre rustede til at komme ud på arbejdsmarkedet igen . . . Vi har fået et skub, som har givet os lyst til at deltage i kurser, både de rent kreative og de mere fagligt betonedede. Og endelig har det været sundt for os at indse, at der er mange andre end én selv, der har problemer . . .«

Skolens erfaring har da også været, at det er muligt at give arbejdsløse kvinder med kort skolegang, kort uddannelse eller slet ingen uddannelse selvtilliden tilbage. Men disse daghøjskoler står ikke mere på finansloven. De blev før valget stemt ud af et flertal inklusive de radikale. Her vil jeg da godt spørge de radikale, om man stadig væk er af den opfattelse, at daghøjskolerne ikke mere

skal have bevillinger, eller man nu efter valget mener, at der skulle være en mulighed for at få dem på finansloven igen.

Endnu værre end kvindearbejdsløsheden er ungdomsarbejdsløsheden. Den er helt oppe på 16,2 pct., og mangelen på praktikpladser er katastrofal. Her er det næsten kedsommeligt igen at måtte gentage, at det er kvinderne, der rammes hårdest. Der var 10.402 unge, som stod uden praktikplads ved udgangen af oktober 1983. De 6.505 var kvinder. VS nærer ingen som helst skrumpel ved at tvinge arbejdsgiverne via en lovgivning til at tage et bestemt antal lærlinge i forhold til virksomhedens art, produktion og størrelse og straffe dem, der ikke gør det, med bøder lig størrelsen af EFG-lønnen – vel vidende, at hvis det skal have nogen effekt overhovedet, så skal der en stærk bevægelse til på arbejdspladserne for at følge det op.

Både den tidligere, socialdemokratiske regering og den nuværende, borgerlige, har ført en salamitaktik imod de unges levevilkår, hvor man har flænset den ene skive efter den anden af pølsen, så den i dag næsten er skåret helt op. Jeg behøver blot i flæng at nævne løntrykker- og sultecirkulære. Hvor beskæftigelsesprojekterne i det mindste var sikret understøttelsesberettigelse, så er det normale i dag, at unge bliver sendt på produktionshøjskoler, hvor de arbejder uden overenskomst, uden fagforeningsmedlemskab og uden A-kassemulighed. Den salamitaktik er udtryk for en bevidst splittelse og svækkelse af en i forvejen meget svag og marginaliseret gruppe, som i sin kamp mod overgrebene ikke er blevet bakket tilstrækkeligt op af andre arbejdergrupper eller af fagforeningerne.

Der er en uhyggelig splittelse i sigte mellem unge og ældre, mellem arbejdende og arbejdsløse. En måde at overvinde denne splittelse på er gennem unges umiddelbare ret til faglig organisering og A-kassemedlemskab. Vi kan nu læse i aviserne, at regeringen har et udspil parat, hvor 2.000 unge arbejdsløse i alderen fra 20 til 24 år skal skaffes en tilknytning til det private erhvervsliv via såkaldte 1-årige indslusningskontrakter, hvor det ene år skal bruges – siges der – til praktisk oplæring i virksomheden og aflønningen skal være 650 kr. om ugen. Det er en provokerende grov underbetaling og en undergravning af de faglige uddannelser og overens-